

Ειδικές οικονομικές ζώνες:

Η Ελλάδα στην πρωτοπορία της παραγωγής του «λευκού κινέζου εργαζόμενου»

Πολύς λόγος γίνεται τους τελευταίους μήνες για την «ανάπτυξη». Η οικονομική ανάπτυξη είναι το μόνο που μπορεί να προτείνει ως όραμα για το μέλλον μια ακραία νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση σε μια κοινωνία που ισοπεδώνεται κυριολεκτικά από τις πολιτικές της. Υπομονή σήμερα, θυσίες τώρα, αλλά αύριο ανάπτυξη, αυτό είναι το κλασικό μότο όλων των απολογητών των μνημονίων των τελευταίων ετών. Το ερώτημα όμως που απασχολεί τον κόσμο της εργασίας, τους νέους και τις γυναίκες που είναι στην πλειοψηφία τους πλέον άνεργοι/ες, είναι τι σημαίνει για τις ίδιες αυτή η ανάπτυξη.

Μια πρώτη γεύση μπορούν να πάρουν οι ενδιαφερόμενες από τη συζήτηση για το θεσμικό εργαλείο της ανάπτυξης που διεξάγεται τους τελευταίους μήνες: τις ειδικές οικονομικές ζώνες (EOZ). Τι είναι οι EOZ; «[...] οριοθετημένες ζώνες (περιοχές) οι οποίες συνήθως έχουν διαφορετικό φορολογικό, εργασιακό ή/και διοικητικό καθεστώς σε σχέση με την υπόλοιπη επικράτεια της κάθε χώρας. [...] Οι ζώνες αυτές έχουν διάφορες μορφές όπως ζώνες ελεύθερου εμπορίου (διασυνοριακές περιοχές ή και ολόκληρα κράτη), ειδικές οικονομικές (φορολογικές) αποθήκες εμπορευμάτων, «ελεύθερα λιμάνια», ζώνες προώθησης εξαγωγών όπως οι μακιλαδόρας στα βόρεια σύνορα του Μεξικού με τις Η.Π.Α. κ.α..[...]»¹

Παρότι για λόγους εύρυθμης λειτουργίας του ανταγωνισμού απαγορεύεται η λειτουργία EOZ μέσα σε χώρα της Ευρωζώνης, η έγκυρη ηλεκτρονική εφημερίδα capital.gr πανηγυρίζει το Σάββατο 25/8/2012: «Άλλη μία πρωτιά για την Ελλάδα βρίσκεται επί θύραις: Θα είναι η πρώτη χώρα της Ευρωζώνης στην οποία θα εγκαθιδρυθούν Ειδικές Οικονομικές Ζώνες. Δηλαδή επιχειρηματικά πεδία (ή και περιοχές ολόκληρες) που θα λειτουργούν με ξεχωριστό φορολογικό - ασφαλιστικό - εργασιακό καθεστώς». Επίσης, οι πλέον αρμόδιοι και υπεύθυνοι για την συντελούμενη κοινωνική καταστροφή των τελευταίων χρόνων κ.κ. Όλι Ρεν και Κ. Χατζηδάκης επαναφέρουν διαρκώς το θέμα. Σκοπός τους είναι να δημιουργηθούν πρώτα στην Ελλάδα EOZ, που σημαίνει στην πράξη, ζώνες μεγαλύτερης εκμετάλλευσης της εργασίας, ή/και ακόμη μεγαλύτερης φοροαπαλλαγής για το κεφάλαιο. Αυτή είναι η ανάπτυξη που προτείνει στους εργαζόμενους η κυβέρνηση,

¹ <http://leftlab.gr/article63>

αυτός είναι ο τρόπος για το ξεπέραςμα της ανεργίας. Σε πρόσφατο δημοσίευμα του *Τύπου της Κυριακής* διαβάζουμε: «Η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί για οριζόντιες μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα δημιουργήσουν πολύ καλύτερες συνθήκες τόσο για τις εξαγωγές όσο και για τις επενδύσεις. Όμως απαιτούν χρόνο για να υλοποιηθούν σωστά και ακόμη περισσότερο χρόνο για να βρουν ανταπόκριση στην πραγματική οικονομία και να επηρεάσουν τις επιλογές των επιχειρήσεων. “Εισάγοντας ένα καθεστώς ειδικών ζωνών (παράλληλα με τις προσπάθειες για οριζόντιες μεταρρυθμίσεις) μπορεί να δοθεί ένα εναρκτήριο λάκτισμα στις επενδύσεις εξαγωγικού χαρακτήρα πολύ νωρίτερα, από ό,τι θα συμβεί σαν συνέπεια μόνο των οριζόντιων μεταρρυθμίσεων”, ανέφεραν αρμόδιοι παράγοντες. Επομένως η επιλογή των ειδικών ζωνών αποτελεί συμπληρωματικό αναπτυξιακό μέτρο-γέφυρα».

Η μετάφραση είναι προφανής: Η κυβέρνηση προσπαθεί να μειώσει το μισθό και να μειώσει το φορολογικό συντελεστή επί των κερδών σε βαθμό που να είναι ολόκληρη η Ελλάδα μια ΕΟΖ. Επειδή όμως κάτι τέτοιο αποδεικνύεται χρονοβόρο, και κάπως δύσκολο λόγω των κοινωνικών αγώνων που αναπτύσσονται, μια έξοχη τακτική θα ήταν να σαλαμοποιηθεί η χώρα και να καταταμηθεί ανάλογα με τις ανάγκες του κεφαλαίου σε περιοχές υποβαθμισμένης εργασιακής δύναμης διαφορετικών κλιμάκων. Έτσι οι αντιδράσεις θα περιοριστούν, θα είναι χωρικά εντοπισμένες και πιο εύκολα διαχειρίσιμες επικοινωνιακά αλλά και κατασταλτικά.

Μπορεί να προχωρήσει ένα τόσο εφιαλτικό σχέδιο; Είναι βέβαιο ότι η απάντηση θα δοθεί από τους εργαζόμενους τους άνεργους και την Αριστερά με όλα τα διαθέσιμα κινηματικά και πολιτικά μέσα το αμέσως επόμενο διάστημα.

Γιάννης Μηλιός